

શૂરવીર સુરા રાઠોડના

નોટકનાં ગાયનો.

સર્વે શોખીલા સદગ્રહસ્થાને માટે.

૫૮૮૦ બનાવનાર.

પા. ત્રીભોવન વિ. ત્રીકમભાઈ.

તથા

યુનીલાલ નાનાભાઈ માસ્તર.

ભીમપુરા તા. આમીદ જી. ભરૂચ.

પ્રત ૧૦૦૦ આવૃત્તી ૧ લી.

અમદાવાદ "આર્યોદય" પ્રેસ.

સંવત ૧૯૫૦ સને ૧૯૪૪

કીમત રૂ ૦—૨—૦

૫૮૮૩

મુખ્ય પાત્રજન.

- ૧ સુરે રાઠોડ—સંખેડા બહાદરપુરનો રજપુત, પાટણ આવી રહેલો.
- ૨ માસ્તર—નિશાળ લાણવાનાર.
- ૩ કરણધેસો—પાટણનો રાજા.
- ૪ કમળાદેવો—કરણની રાણી.
- ૫ રતનદે—તેની પુતળીના સુરાની વહુ.
- ૬ કેશવ, માધવ—તેના પ્રધાન.
- ૭ પદ્મણી—પ્રધાનની સ્ત્રી.
- ૮ અલાઉદ્દીન—દિલ્લીનો બાદશાહ.
- ૯ નસરતખાં—તેનો વજીર.
- ૧૦ અલીફખાં—તેનો સેનાપતિ.
- ૧૧ ઠાકરડા—મહીકાંઠાના કોળીલોકો.
- ૧૨ વધાવો—સુરાનો ભાણેજ.
- ૧૩ વીમળા—તેની સ્ત્રી.
- ૧૪ બારોટ—કરણધેસાનો.
- ૧૫ પ્રતીહાર, દાશીઓ, સિપાઇઓ, નિશાળીઓ, બ્રાહ્મણ, વારાંગનાઓ, મજૂર, ઘોષી, લશ્કર વિગેરે પાત્ર આવે છે.

લી. શેવક.

કર્તા.

ચુ. ના. શાહ.

ટી. ટી. પી.

શૂરવીર સુરા સઠોડના નાટકનાં ગાયનો.

પાત્રજન.

૧

રાગ કલ્યાણ સ્તુતિ.

અહો ઇશ્વરરી આપ સનમતી, ધરે મન આશ સુર આકૃતિ
સુર પુરને ટેક વળી પ્રીતી નીતી ને ન્યાય;

તેહ સધળી બુધ તુજ બાબોમાં પ્રગટાય. અહો ૦ ૧

ધીર વીર સુખી સદા રૈયત ને રાય;
યુક્તિ કળા પાછાં હતાં તેવાંને તેવાં થાય. અહો ૦ ૨

કરતા દેહે સુબોધ હીતનો દેશ વિદેશ;
પ્રાચીન હિંદુસ્તાન ખેલો ભજવે વેશ. અહો ૦ ૩

ઇશ્વરી કરજે કરણા મુને તારો એક આધાર;
સુરાતણું નાટક રચવું, આપ બુદ્ધિ સાર. અહો ૦ ૪

ગુણના આહક મિત્રને વીનવે નિતી પૂર;
મનમાં ધરી માફ કરો, દોષ સધળા દૂર. અહો ૦ ૫

૨

રાગ ખરવાંતો જલ્લો.

સુરાતણો ખેલ્યો ચાલો આજ ભગવીએ. ટેક.

સુરાના ગુણ સુરસિંધ દરસાવીએ,
આપી સારો એક બોધ કરજ બળવીએ. સુ.
સુર જીવો સુરાતણા, કાયર થઈ નવ બેશીએ;
જીવ્યો અદ્વળ એહ, જન્મ ન ગુમાવીએ. સુરા.

સુરો કહેછે—

૩.

માઠ આ ડોલર ગુલામ એ રાહ

મોહ પામ્યો હું પ્યારી સુશોભિત નાર;
જાણે અવતરી ઉરવસીનો અવતાર. મોહ૦
મૃગલોચની ચાલે ચપળ હંસગતિ;
બોલે કટાક્ષ ભરી રાખી ને મંદમતી. મોહ૦
તુજને જોઈ હુવો દીવાનો પ્યારી;
તોરી અદામે લખા હુવા હે નારી. મોહ૦

કરજીધેલો કહેછે—

૪

ગજલ૦ ઇંદ્ર૦.

જાતું દાસી વેગે કરી મેહેતાજી તેડી લાવ,
પુત્રી મારીની પાટીમાં કાણે લખ્યો ધાવ;
મારી નાંખુ તેહને કાણે છેડી મુજ બાળ,
નિશ્ચે હવે જાણી લેજે ખુટ્યો એનો કાળ;
કમળા—શુંછે સ્વમીનાથ કોપ ધરો શા માટે અતિ,
કહો મુજને સાચી વાત પ્યારા પ્રાણપતિ.

ઠાણી કહેછે—

૫

ગજબ ઇંદ્રસબાની.

જાવુ હું મહારાજ આગાને શીર ચડાવું;
ઝટપટ જઈ મહેતાજીને તેડી લાવું.

૬

સદર રહો પાસ એ રાહ.

નહિ જાવ દૂર પીયુ નહિ જાવ દૂર;	
મારા નૈશાંવીલાસી નહિ જાવ દૂર.	
તમારી સંગે આવું રહું રે હજીર;	
કહો તે કંઈ પણ નવ જાવ પીયા દુર.	નહિ.
નગરમાં જાવો પીયુ મુકી આ અવાસ,	
હું નિદ્રાતજી ખેસુ દીલ હોતા ઉદાસ.	નહિ.
અંદ્ર ને અકોર સંગ દીપક ને પતંગ;	
મયુર ને મેહ સંગ પ્રીતીતણો એ રંગ.	નહિ.
હવે જો પીયુ તમે ફરવા જાસો દૂર;	
ન રહેવાય મુજથી જાણો તપ હર.	નહિ.

કરજીવેલો કહેછે—

૭

સીંહાનો કનરો.

ગુજથી નથી રે જીદાઈ એો નારી, શસીવદની હું પામું અહીં સુખકારી;
ગુજથી. ટેક.

વદન મનોહર તાં લલીતા, શોભીત અંગ ઝંગન મેરી પ્યારી.
સશીવદની.

બકુટી અતી કામવીજલ તુજને, દેખું તો સુધ નવ રહે પ્યારી;
સશીવદની.

તુજ વીના પ્રીયા કોઇ ના ચાહુ, તુજવીણુ મુજ ક્ષણ કદપ સમ
નયરી. સશીવદની.

કરણુધેલો કહેછે—

૮

સિખરણીવૃત.

અર્ધા રાત્રીને તો સમય હલવે છેજ નિરને,
તુને હું પુંછુંછું અવર વખતે ધોવત ચીરને;
પરીએટા તું બોલ મુજ સનમે સધ્યતા કરી,
પખાળે છે રાત્રે નગર વસતી કોણુજ વરી.

ધોખી કહેછે—

૯

ગજલ ઇંદ્રાસમાની.

સુણો રાજન વળી, કહું તે સાચી વાત;
વસેછે વજર ઘેર પદમણી સાક્ષાત;
ચીર તેના રગટ મેકે ગણુ મધુર,
એવો તેનો પ્રવાસ બમર થાય આતુર;
ઢહાડે પખાળીએ તો ઘડી ના રહેવાય,
બરે અટકા બમરા તે કેમ સહેવાય.

કરણીયો કહે છે—

૧૦

રાગ બજનરો.

જવો પ્રધાન પરદેશ, પકડી લાવો લવલેશ.   ટેક
મહીકાંઠાના ઠાકરડા, ખંડણીને તો નથી ભરતા;
જાલી કરોને પ્રવેશ, પકડી લાવો લવલેશ.   જાવો
કાંઠતણા લેજો તે જામીન, ન આપે તેને કેદ તે દીન;
કાંઠને કાઢો વીદેશ, પકડી લાવો લવલેશ.   જાવો
દુપટો ગયા છે ઘણા ફાટી, હવે વસે કરજો એમની માઠી;
મારજો માર જાલી કેશ, પકડી લાવો લવલેશ.   જાવો

લશ્કર ચાલુ—

૧૧

અલક્ષે તું યાદ કર અલાહકો હરદમ; એ રાહ.
ચાલોને સૌ ચાલો તમે, લડવાને આ વાર,
મારી જુડી દુશ્મનોને જઈ કરીએ સંહાર;
પકડી લાવો અહીંજ હવે, થાવોને હોંશીઆર,
જાલી જાલી લાવો વળી, શો કરો છો વીચાર.
ફતેહ કરીએ આપણી દુશ્મનોની છે હાર,
મારીને વસુલ કરી, કાઢો દેશ બહાર.

કરણીયો—

૧૨

લાવણી દક્ષિણી રાહની.

વસે વજરને ઘેર પદ્મણીરે,
કહું વાત, સાંભળ આજ, જન્મવા પ્રસાત,

આવશે શય; મનમાં હુલાસી ધણી રે. વસે
દાસી જઈને કહે ઘરે પદ્મણીને રે;
વસે ત્યાં નાર, જાતે પાર, કહુ નીર્ધાર,
તું લાગ્યો પ્યાર, મુને મોહમણી રે. વસે

દાસી—

૧૩

ગીતી વૃત્ત.

રાજાજી હું જાણું છું, વળી પ્રધાનતણે તો ઘેર;
કહી આવું તેહને, આપે કહી તે સઘળી શુદ્ધ પેર.

પદ્મણી કહેછે—

૧૪

ગુરુગોવિંદના મહિનાનો.

સુણજે દાસી કહું તને હકીકત મારી રે,
જઈ કહેજો રાજાને, કહું વીરતારી રે;
તમે જાણો છો મુજ ધર્મ વૃત્ત હું પાળું રે,
મહીકાંઠે છે સ્વામીન, તમ કૃપાળુ રે.
આવો જમવાને રાજા, પીતાની રીતે રે,
જેમ બેનને ઘેર ભાષ, એવી પ્રીતે રે;
જો હોય બીજો વીચાર અહીં ના બને રે,
દાસી કહું નીરધાર, સાચું તુજને રે.

પદ્મણી કહેછે—

૧૫

લક્ષીતછંદ.

અરર રાયજી હવે શું કરું, અંતિ નિસીદ્ધ કૃત્ય તે આચરું.

હું છું પતીજતા પાપ ના ગણ્યું, મુખ અપુટ તેં માહેરું હણ્યું;
 કાઢ્યો ખંડ લેવા મારો પતી, તુજ વિશે થઈ છે દુષ્ટ મતિ.
 જાણી મતિ આજ તાહરી વળી, થયો પ્રગટ તુજ વિશે કળી;
 તેડવા મોકલું મુજ સ્વામીને, આ શું થયું છે મહારાજ તમને;

પદ્મણી કહેછે—

૧૬

કાગળ મોકલે છે. મેદી મુલકે એ રાહ.

અહો પ્રીયુ મારા સાંભળો પ્યારા બેઠા વીદેશ;
 સુણો વિશેક, અરજ એક, કીધો પ્રવેશ.
 મોલમાંય, આવ્યાતા રાય, કોપ કીધો ખરે;
 પધારો નાથ, માણસ સાથ, નીશ્ચિ એ નજે.
 કાગળ દેખી, તુરત પેખી, નહિ પીવું પાણી;
 કહુધું શામ, નવ રહે હામ, લેજો દીલ જાણી.
 રાય તે વાર, કીધો વીચાર, મુજને તે ધારી;
 લેવું એ નારી, પરધાન મારી, કંઈ હું તેને પ્યારી.

કેશવ પ્રધાન—

૧૭

માલિની.

નથિ નથિ નથિ તારો, એક તે દેશ એવો;
 નથિ નથિ નથિ રાયા, ગુર્જરી તેજ જોવો.
 મુખ ઉપરજ મુછો, વીટતી એ નગીનો;
 સુખ સુદમ રૂપે છે, જાણ લીયો દાગીનો.

કરણુલેલો—

૧૮

બનભારો.

પાદશાહદળમાં કોણુ જાય, નથી જન્મ્યો કોય ક્ષત્રીમાય. ટેક.
 ઘટયુ ક્ષત્રીસુર સર્વથી, કહું માની લેજો એ હકથી,
 ક્ષત્રી હોય કાયર નવ થાય, નથી જન્મ્યો કોઇ ક્ષત્રીમાય. પાદ.
 થયા ત્રણ દીવસેથી મુકયુ, નથી લેતા એતો કોઇ બીકું;
 પ્રભુ કરજે હવે સહાય, નથી જન્મ્યો કોઇ ક્ષત્રીમાય. પાદ.
 આવ્યો પાદશાહ ચડીને શહેર, આપણુ લેશે લડીને;
 અરે ઇશ્વર એ કેમ સહેવાય, નથી જન્મ્યો કોઇ ક્ષત્રીમાય. પાદ.
 મારે દુષ્ટ પ્રજાને માર, પ્રજા કરેછે ઘણો પોકાર;
 થયું શહેર ત્રાય ત્રાય, નથી જન્મ્યો કોઈ ક્ષત્રીમાય. પાદ.

બારોટ કહેછે—

૧૯

સોરઠ.

શું બેઠા રાજાજી, હીમતને હારી રે. ટેક.
 સુરસેન તમારો જમાત્ર, કરે તોળી ફાળી દળપાત્ર;
 શું હારો છો સંગ્રામ, નાખે દુશ્મનને મારી રે. શું બેઠા.
 ઓ આવે સુરસેન કેવી ચાલે, જેમ મલપતો માલે,
 જે હાથ મળે તેને ન મુકે, કોઇ દહાળીરે. શું બેઠા.

સુરો કહેછે—

૨૦

ક્ષત્રીકલંક.

કેમ બેઠા છે સૌ ઉદાસ થઇ, આ શું થયું એક પળમાં રે;

તમે કહોને હો સમાજન બાપ.
 સુણોને વાઘેલા કરણ ભુપ.
 કહાં ગયુ નુર રહ્યા છો ચુપ.
 થયા કેમ વદન વીલા આ વાર.
 માંહે હું દુશ્મન નીશ્ચે નીરધાર.
 ચાંપુ દુશ્મનને તે પાતાળ.
 લાવો સીપાઇઓ મારો ભાળ.

આ શું.
 આ શું.
 આ શું.
 આ શું.
 આ શું.
 આ શું.
 આ શું.

કરણધેલો—

૨૧

પુશરહો સનમજા એ રાહ.

પાકી ઉઠ્યુ દૃઢ્ય માયરૂ નથી સહેવાતું (૨)

શું કહો છો જમાત્ર નથી કહેવાતું.

ટેક.

વળી આવ્યો પાદશાહ ચડી દુષ્ટ આ વારે;

પીડે છે પ્રજાને વળી માર ગણેરો મારે.

પાકી.

ખીડું મેલ્યુ એહ જે લે ને સંગ્રામે જાય;

અળવાન હોય તે લઇ મારે પાદશાહ.

પાકી.

સુરો કહેછે—

૨૨

દેશી ખમાય.

ખીતા શી કરો છો વાત, મારી નાંખુ સાક્ષાત,

સહાય વીશ્વનાથ, અખતો પાદશાહ કોણ કરનાર.

ખીતો.

સુવા ક્ષત્રી નીરધાર, કેમ બોલો આ વાર;

ચાંપુ પાદશાહ પાતાળ, મારી નાંખુ એક ધડી મેજનર; છું રણધીર ખીતા.

હું છતાં નવ ધારો નવ દુઃખ કેમ કરો અસુખ;
નવ કરમાવો, મુખ લાવુ ગતીસુ એહનું એથી શું થનાર. પીતા.

રતનદે—

૨૩

ગીતી વૃત.

હે પ્રીય મમ પ્યારા, કદી વૃત શું આજ આવું કીધું;
કાણે તમને બ્રમાવી આ ભરી સમાની માંહી ખીડું લીધું.
નથી એ સેહેલ લડવું દીલીપતિની સાથ,
શું જોઇ તમે મન મોહી રહ્યા ભીડી પાદશાહ સામે બાથ.

સુરો—

૨૪

હાડા.

નામ તો દીપાવ્યું રાઠોડ નરવરની નારી એ રાહ.

કંઈ લીધાં અને લેવડાવીઆં હે નારી,
પ્રીયા તું બોલ વીચારિ કાણુ છતી શકસે નારી;
આવું તે પાદશાહને મારી નાંખુ મદ ઉતારી. કંઈ.

રતનદે—

૨૫

ખીહારી ગજલ.

સુણો સ્વામી મારા, કહું તે એકજ વાત;
આવી ચીપતી ચુડાતણી કરો ઉતપાત.
જાવું જુધે પ્રભાત પાદશાહજામાં;
કેમ સહેજો એ કાચ પ્યારા લક્ષ્મીકરમાં.

મુરો કહેછે—

૨૬

રામ ઉપરનો.

પ્યારી એ શું બોલે છે, ધાય કેમ સહેશે;
કદી નવ મુકુ હામ, રૂધીર અંગ વેહેશે,
કરૂં સેન્યાને કતલ જીત કરી આવું;
ગુર્જર રાયતણી તે નીશાન ચઢાવું.
પ્યારી ચુડો કાઢી મેલ નવો તે ધડાવું;
માર ગજ એ દુષ્ટનો તુજને તે પહેરાવું.

રતનદે કહેછે—

૨૭

બનજરો.

સ્વામી તમે રણમાં સધારો, અહીં કોણ બેલી છે હમારો;
મેલી જવ છો તમે ક્યાંહી, હું આવું સાથ ન રહું આંહી,
મે તો ગ્રહો છે હાથ તમારો, અહીં કોણ બેલી છે હમારો. સ્વામી.
પીયુકા સમાગમ હે પ્યારા, હમકુ છોડ ન થાવ ન્યારા;
જવ યુદ્ધ પેહેલી મુને મારો, અહીં કોણ બેલી છે હમારો. સ્વામી.

મુરો કહેછે—

૨૮

રાગ ઝીઝોટી.

સુણ પ્રીયામોરી તું દે મુજને જાવા, ટેક.
બરી સમામે લીયા હમને ખીડા, પીતાકા રાજ બચાવા;
જાઉં નહી તો હસી ધાય મારી, પ્રીયા લોક કહે વાહવા. સુણ.

રતનદે કહેછે—

૨૯

સોરઠ ગોડી.

સ્વામી વચને મારાં પળજો રે, ભરથાર વેલેરા વળજો. ટેક.
ધીર વીર શૂરવીર છો પુરા, શાશ્વા શત્રુને છળજો રે. ભરથાર૦
પ્રીતમ છો પરાક્રમી પ્યારા, સુકિત સર્વે ફળજો રે. ભરથાર૦
દુષ્ટ મારે કનીષ્ઠ સંહારે, જે, અંબે સહાય કરજો રે. ભરથાર૦

વધાવો—

૩૦

તોટકછંદ.

કળ જાવત હે તુમ મામુ કહીં
સચ જાત કહો હમ આવતહીં.

વધાવો કહેછે—

૩૧

હુમરી. નથી આચરતો.

વાદળ ચઢ્યું વાદળ ચઢ્યું, હો મામુ મોરા વાદળ ચઢ્યુંરે;
જીવો આ પેલું સામે કેવું દેખાય, કાળુ થઇ ધનધોર અડ્યુંરે. વાદ.

સુરો—

૩૨

તુમને મેરી લાસકી મટી.

એ શું બોલેછે બાણાં જો તું વીચાર કરી;
એ ન હોય વાદળું જો તું ફરી ફરી,
એછે દળ દીલ્લીપતિ પાદશાહ તણું.

લેવું ગુર્જરાભ્ય મારે ચઢ્યું ઘણું.
જીતવોછે પાદશાહ અલાઉદ્દીન સહી.
જવું છે યુદ્ધ કરવા ભાણા આપણે તહી;
ખડ્ગ કાઢુ શત્રુ સંહાર પાડુ ભંગાણુ,
ફક્તે મારી હરાવી વાણુ કરણુધાણુ.

સુરો—

૩૩

ક્ષત્રીકલંક.

સુણો દીક્ષી તખ્ત ધરનાર એમાં એક નહીં તમને રે.	
હવે સામો લડવા છું તૈયાર.	એમાં૦
નથી જોતો હું માઈ કેરો તન;	એમાં૦
મારી હમણાં કર તે વિધન.	એમાં૦
હજી અભિમન્યુ ને ભીમસેન;	એમાં૦
હજી અરજીન કૃષ્ણ ને વેન.	એમાં૦
નથી ગયું સુરક્ષત્રી વપુમાંય;	એમાં૦
જીતવા આંવ્યોછે ગુર્જરાય.	એમાં૦
હજી નથી જોયા મારા હાથ;	એમાં૦
કર હમણાં તારી તે ઘાત.	એમાં૦
યુદ્ધ કરવું હોય તો સ્મારો થા;	એમાં૦
જીવવું હોય તો પાછો દીક્ષી તું જા.	

પાદશાહ—

૩૪

વિનવુ વિનવુ જન હીતકારી. એ રાહ.
મારુ મારને એ હિંદુ છે વિકારી;

[૧૫]

કહું હું આ વાર હેમરી પોકારી. ટેક.
 છે શૂરવીર ધીર નવ ચૂકીશ;
 જાણશે એહ તો સેન્ય નાણે મારી. માર.
 ને ચૂકીશ એને મૂકીશ આ વાર;
 જાય જીવતો પછી જીતવો મારી. માર.

સુરે—

૩૫

એતો છે જાયા જેવાં રે.

મને તં છેતયોં રે, તં છેતયોં, છાનો લા કયોં, યુનેગાર કયોં. મને. ટેક.
 લડુ લટકે, મારે ઝટકે, પાદશાહ જોજો મારા હાથ, કહુ એક વાત.
 મને તં.

સુણને પાપી, ભૂલ્યો હું તથાપિ, સેન્ય સંહાર;
 વીના શીશ જે, જોજો લડુ તે, દુષ્ટ તુજને માર. મને તં.

વધાવો—

૩૬

સંગ.

આતે હામ કેવી મામુ તુમારી, પરાક્રમી રાઠોડ શૂરવીર;
 એતો કેવા યુદ્ધ કરે રણધીર, અંગે વેહેછે રે ઝાઝુ રૂધીર.
 નાથિ નથિ નથિ ધડ ઉપર શીર. આતે.
 રોમ રોમ અતિ વ્યાપી નિજ બુદ્ધ, ચઢી બ્રહ્મટી કપોળ નથી સુધ;
 પાદશા સામુ તમે કરો યુદ્ધ. આતે.

રતનકે કહેછે—

૩૭

આર્યા અથવા ગાધાવૃત.

સુધુ બાણા મુજ પ્યારા, શં યમ તહો સમળી પેર;
મામુ તોરા ત્યાં શું કરે, તું એકસો કેમ આવ્યો ઘેર.

રતનકે—

૩૮

મેદીમુલકે.

અહો પીયુ મારા, થયા છો ન્યારા, યુધ્ધમાં તે જમ. ટેક.
વિધવા વેશ, કીધી નરેશ, આ વયમાં સહી. અહો.
યુદ્ધ કરીને, પાછો ફરીને, આવીશ અહીયાં;
મારૂં તે કહ્યું, જરા ન સહ્યું, કેમ જીવું પીયા. અહો.
તમારા વિના, મારી શી બીના, પીયું કેમ કરું;
હારને તોડુ, શીશને ફેડુ, જુરી જુરી મરું. અહો.
થયો સંતાપ, કાળજે કાપ, જગ વેરાન થયું,
નથી રે સાર, જીવવા પ્યાર, મારૂં રતનજ ગયું. અહો.

વધાવાની સ્ત્રી કહેછે—

૩૯

કાલીંગડો.

પીયા તોરા જીના ધીક ધીક હે;
મે જનનતી બડી ઉસે ઠીક હે. પીયા.
જસકી સંગ રાત દીનોડુ;
એઠ રહ્યા સો અલીંગ હે. પીયા.
ક્ષત્રી હોકે ન લીએ ધા અંગડું;

[૧૭]

આયા મસાની તુને ધીક હે. પીયા.

અળ કાયર થઇ છોડા રણકું;

નહી ક્ષત્રી પુત્ર કપુત હે. પીયા.

વધાવો—

૪૦

ગિતીવૃત.

જે મૃગ જળે અગરત ખુડે, વળી પશ્ચિમ ઉગે સુર;

તોય વધાવો અહીંથી ડગલું, ન ભરે તારી વાણી સુણી ફર.

વધાવાની સ્ત્રી—

૪૧

સીવધનુતું કઠન કઠોરરે માઇ.

કહો તો તુમારી સાથે આવું,

સમશેર લેઇ એ દુષ્ટને ઢરાવું. ટેક.

દુષ્ટે કર્યું વિધન અતિ દુઃખદાયક,

કરી કળ બળ એતું શીશ તો ઉડાવું. કહોતો.

રતનદે કહેછે—

૪૨

કંગનવામેરા કરસેં એ રાહ.

સુણને સમજી વધાવા મારી વાતડી રે. ટેક.

મામો તારા બળીયા રે, નહી જાય કળીયા રે;

હતા પરાક્રમે એ સુરા, હતા બળવાન પુરા,

તેહ તણી તું કરે છે, જોઈ ધાતડી રે. સુણને.

જવું પતિ પાસે રે, તું ચાલ મારી સાથે રે;

પ્રાણપતિને કોણ લાવે, તુજવીના સાથ કો આવે,

મેં એકલી ના જવાય, અબળા જાતડી રે. સુણને.

પાદશાહ કહેછે—

૪૩

દીક્ષી.

સુણ પ્રીય સરદાર કરે તૈયારી,
એશી રહ્યો કેમ આણ હોશીઆરી.

પકડી લાવ્ય તું વળી, સુરાતણી નારી.

સુણ૦

સરદાર—કહ્યું આપ તે આજ્ઞા શીશ ચઢાવું,

હો સીપાઈ ધડી એક જોટી ન થાવું;

રાંખો તમે ધીર તણું મે પકડી લાવું.

સુણ.

રતનદે—

૪૪

રાગ મરશીયા.

હોય વોયરે જોલે બપૈયાયો વનમે;

જોલે બપૈયાયો વનમે,

ખ્યારા સ્વામ તુમ પડે જાદે રનમે રે.

હોય વોયરે. ૧

ખ્યારા તમવીના કેમ રહેવાસે;

સ્વામી હવે મારી વલે તે શી થાશે;

પીટયો પાદશાહ તે પકડી જાશે રે.

હોય વોયરે. ૨

સ્વામી અપરાધ તમારો શો કર્યો,

ખ્યારા હાથ તમારો મેં પ્રીતે ગ્રહ્યો;

હવે શું કરું દુઃખસાગર ભર્યો રે.

હોય વોયરે. ૩

ધું અર્ધાંગના સ્વામી વારે આવો,

હોય સ્વર્ગે તો તૈયાર વેલા થાવો;

હે પ્રભુ અબજાનો હાથ સહાવો રે.

હોય વોયરે. ૪

સ્વામી મુકી ગયા બાળેવેશ,

દે છે મુગલ દુઃખ ધણુ દ્રાવેશ;

પ્યારા તમ વિણુ હું કેમ જીવેશરે.

હોય વોયરે. ૫

રતનદે—

૪૫

(જદ્દાવો સીતમકુ).

સ્વામી કહેતો માફ એનો રે ગજ,

રોળી નાખુ રણે જોમ ઉડે રજ;

પ્યારા પડ્યા રણમે તમે ખરે,

હમને મેલી ગયા કેની પરે;

તમ વીના કેમ જીવું હો પીયા,

તમ દર્શ વિના ન રહું પીયા;

માફ કહ્યું પ્યારા માન્યું નહીં,

કહેતી હતી તે થયું પ્યારા સહી;

પ્યારા તમ સાથે મરું હું પણ સહી,

વિના રે સમખ પ્યારા હું જીવું નહી.

કમળાદેવી કહે છે—

૪૬

(સહીયર દુઃખ શું દાખવુ).

પ્રભુ વલે શી મારી યાય, દુષ્ટ તે ઝાલી જશે.

ટેક.

પાપી મુગલનો અવતાર, મુને વરાળશે.

પ્રભુ.

ધીક ધીક રે મારું જીવવું, પાપી પ્રાણુ નવ જાય,

મૃત્યુ આવે જો આ ધડી, પ્રભુ કરજો સહાય.

પ્રભુ.

પીયુજ તમે નાસી ગયા, મારા અતુરસુજાણુ,

હવે રે હું અહીં ટળવળું, છાંડુ મારા પ્રાણુ.

પ્રભુ.

કાસી કહેછે—

૪૭

કુમાર લલિતા હંદ.

અરે બધ તમેને, કહું રાઠ મુકેને;
જવાનું હતું તું જે, થઈ ગયું બાધ તે;
મુકી સળ સોચના, હવે શિવ રટના.

કમળા કહેછે—

૪૮

રાગ બેરવ.

પ્રભુ વિપત શી મુજ માથે પડી. ટેક.
ગયા નાસી નાથ તમે વળી, પામી મૃત્યુ પ્યારી પુત્રી ગારી. પ્રભુ.
સત્યના બેલી છો તમે. કૃપાનાથ, મેળવો સ્વાગ દુઃખ દુર કરી. પ્રભુ.
હું રે ક્ષત્રીની પુત્રી કહાવું, ગારી લાજ રાખો ઈશ્વરી. પ્રભુ.
મુગલ મુને પકડી જાય છે, છોડવો આદીચનાદી છોકરી. પ્રભુ.

પાત્રજન.

૪૯

(મધુળન સામ) એ રાહ.

સુણો આર્ય સમાજન સલામ છે ગારી રે.
સલામ છે મારી રે, સર્વને સુખકારી રે. સુણો. ટેક.
પાકો પુત્ર મુરા રાઠોડ જેવા,
જીવો વાપર્યું અઘાત બળ બારી રે. સુણો:
વીના શીશ જીવો કેવું એને યુદ્ધ કર્યું,
ધન્ય ધન્ય ધન્ય એની તે હોશીઆરી રે. સુણો.
અન્ય બેલમાં ગૃહસ્થો પ્રીતે પધારો;
જૂલ ચૂક કરો માફ મિત્રો તપાશી રે. સુણો,

સમાપ્ત.

ઝાહર ખખર.

આ નાટકના ગાયનો નીચેના ઠેકાણેથી મળશે. રોકડી કીમત (દીકીટા મોકલવાથી) અગર વેલ્યુપેબલથી પણ મળશે. જથ્થાખંધ મ-ગાવનારને ઘણું સાફ કમીશન આપવામાં આવશે, તે પત્રદારે ખખર આપીશું. નાટપેટ કાગળ લીધામાં આવશે નહીં.

લીમપુરામાં—કર્તા પાસેથી. પોષ્ટ આમોદ.

આમોદમાં—યુનીલાલ નાનાભાઈને ત્યાંથી આમોદ લીમડી ફર્નિચર કર્તા.

કવીઠા—દેશાઈભાઈ હીરાભાઈ પાસેથી તાલુકે. ભરચ.

ખંભાતમાં—અંબાલાલ છગનલાલ દોશીવાણીઆ ખંભાત ધા-રીઆવાડામાંથી.

રાહવાસણા—માણેકલાલ જમનાદાસ રાહવાસણા. પોષ્ટ ખોરસાદ.

નારાયણસરોવર કચ્છ—જેશી દેવજી વિ. મુળજીભાઈ ખટાકિ-આણી સ્કુલમારતર.

વીનંતી પત્ર.

સોળીલા સઝજનોને વીનંતી કરવામાં આવેછે કે આ નાટકના ગાયનોના આહક થએથી રતીસ્વયંવર નાટક મોટું આ સદર ગાયન ખ-હાર પાડવામાં આવશે. માટે અગાઉ આહક થઇ ઉત્તેજન આપશે એમ આશા રાખુંછું. રતીસ્વયંવરની કીમત મોટાની રૂ. ૦-૦-૦ તે સ-દર ગાયનની કીમત. રૂ. ૦-૨-૦.

દશપ્રતે એક માફ તથા } લી. શેવક.
પોસ્ટેજ પણ માફ છે. } પા. ત્રીભોવન વિ. ત્રીકમભાઈ લીમપુરા કર્તા.
શા. યુનીલાલ નાનાભાઈ આમોદ

